

Vergaderjaar 2025–2026

31 865

Verbetering verantwoording en begroting

M

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 18 december 2025

De vaste commissie voor Financiën¹ heeft schriftelijk overleg gevoerd met de Minister van Financiën over **de vormgeving van het controlebestel Rijk**. Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 25 november 2025.
- De antwoordbrief van 17 december 2025.

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Karthus

¹ Samenstelling:

Aerdt (D66), Van Apeldoorn (SP), Bakker-Klein (CDA), Van Ballekom (VVD) (*voorzitter*), Baumgarten (JA21), Beukering (Fractie-Beukering), Bovens (CDA), Crone (GroenLinks-PvdA), Van der Goot (OPNL), Van Gurp (GroenLinks-PvdA), Hartog (Vlt), Holterhues (ChristenUnie), Karimi (GroenLinks-PvdA), Koffeman (PvdD), Kroon (BBB) (*ondervoorzitter*), Van der Linden (VVD), Martens (GroenLinks-PvdA), Moonen (D66), Van den Oetelaar (FVD), Van Rooijen (50PLUS), Rosenmöller (GroenLinks-PvdA), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Van Strien (PVV), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Vogels (VVD), Walenkamp (Fractie-Walenkamp), Van Wijk (BBB), (GroenLinks-PvdA)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN

Aan de Minister van Financiën

Den Haag, 25 november 2025

De commissie voor Financiën van de Eerste Kamer heeft in de afgelopen periode meerdere gesprekken gevoerd over de vormgeving van het controlebestel Rijk, waaronder de taken van de Algemene Rekenkamer (AR) en de Auditdienst Rijk (ADR), naar aanleiding van het rapport van de Commissie Slootweg.² De commissie constateert dat de besluitvorming over en implementatie van de aanbevelingen uit het rapport Slootweg stagneren, ondanks de wens van de Kamer tot spoedige opvolging. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat de AR, de ADR en het Ministerie van Financiën (Financiën) uiteenlopende voorkeuren hebben voor de te kiezen variant en overgangsroute.

De commissie voor Financiën van de Eerste Kamer constateert dat mogelijke bezwaren tegen een transitie naar variant 3, conform de aanbevelingen uit het rapport Slootweg, vooral voortkomen uit onvoldoende duidelijkheid over de toekomstige governance van de financiële audit binnen de AR, de inrichting van de transitie en de rol en taak van de ADR als interne accountant van het Rijk. Deze onzekerheid is volgens de commissie begrijpelijk. De Commissie Slootweg schetst wel de huidige en gewenste situatie, maar niet of zeer beperkt de transitie en de aanpassingen in governance noodzakelijk voor een goed functioneren van zowel de financiële audit accountant en de externe verslaggeving onder verantwoordelijkheid van de AR, als ook de transitie van de ADR naar de rol van interne accountant.

De commissie voor Financiën concludeert dat een uitgewerkt transitieplan, inclusief een duidelijke governance-inrichting van de AR na integratie van de financiële audit en een heldere positionering van de ADR als interne accountant van het Rijk, de huidige impasse kan doorbreken. Voor Financiën zou een dergelijke beschrijving wellicht de gepercipieerde continuïteitsrisico's kunnen verminderen, zeker wanneer zowel de ADR als de AR hun knelpunten geadresseerd zien.

Met als uitgangspunt, conform Commissie Slootweg, dat integratie van de externe verslaggeving van de ADR in de AR bijdraagt aan doelmatigheid, onafhankelijkheid en professionaliteit, verzoekt de commissie Financiën u om:

1. In samenwerking met de Algemene Rekenkamer, waar passend in afstemming met de ADR, een schriftelijke verkenning op te stellen van de governance- en transitiestappen die noodzakelijk zijn voor integratie van de financiële audit in de AR. Op basis van de gesprekken adviseert de commissie Financiën daar tenminste de volgende onderwerpen te belichten:
 - a. De plaats van de audit activiteiten binnen de structuur van de AR, en de governance over deze activiteiten;
 - b. De verhouding tussen de AR en de ADR;
 - c. De onafhankelijkheid en zichtbaarheid van de professionele verantwoordelijkheid van controlerende accountants in de verantwoording van de verschillende jaarrekeningen van het Rijk;

² Zie rapport Commissie Slootweg, «Check, check, dubbelcheck: één accountantsverklaring bij de jaarverslagen van het rijk», december 2024

- d. De wijze waarop in de nieuwe inrichting binnen de AR kwaliteit wordt geborgd en (internationale) standaarden worden nageleefd;
 - e. De wijze waarop de AR, in het bijzonder het bestuur van de AR, verantwoording draagt over de aanvullend toegekende taak en eventuele aanpassingen in het bestuur en governance van de AR.
2. In overleg met de ADR, een uitwerking te geven van de toekomstige inrichting van de ADR als interne accountant van het Rijk. Hierbij zou de commissie in ieder geval de volgende onderwerpen belicht willen zien:
- a. De formele rol van de ADR ten opzichte van de financiële staven van de departementen;
 - b. De samenwerking tussen de ADR met de verschillende departementen, in het bijzonder met Financiën;
 - c. De eventuele wijzigingen in de verhouding tussen de ADR en Financiën;
 - d. Eventuele aanpassingen in het bestuur en de aansturing van en binnen de ADR.

Na het vaststellen van de genoemde rapportages verzoekt de commissie u om, in samenwerking met de Auditdienst Rijk en de Algemene Rekenkamer, één reactie op te stellen en daarmee een volgende stap zet in de uitvoering van de aanbevelingen uit het rapport Slootweg.

De commissie ziet graag **zo mogelijk spoedig** een antwoord tegemoet, zodat zij direct na het Kerstreces met u kan bezien of een spoedige en verantwoorde transitie mogelijk is.

Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën
P. van Ballekom

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 december 2025

In uw brief van 25 november jl. vraagt u om een uitgewerkt transitieplan van de governance- en transitiestappen die noodzakelijk zijn voor de integratie van de financiële audit in de Algemene Rekenkamer (AR). Tevens vraagt u om een uitwerking van de toekomstige inrichting van de Auditdienst Rijk (ADR) als interne accountant van het Rijk.

De heer Slootweg heeft de implicaties van de variant gericht op het overhevelen van de wettelijke controletaak en organisatieonderdelen onderzocht en uitgewerkt in een rapport. Ik heb het parlement hierover dit jaar schriftelijk geïnformeerd³ en vervolgens gesprekken gevoerd met uw Kamer en met de Tweede Kamer over de verschillende varianten om het controlebestel te versterken. Daarnaast hebben de AR, de ADR en de heer Slootweg technische briefings gehouden voor beide Kamers.

Op 4 september jl. zijn tijdens een debat met leden van de Commissie Rijksuitgaven van de Tweede Kamer vervolgspraken gemaakt. Daarbij gaf de Commissie aan een debat te willen voeren na terugkoppeling over een aanvullend overleg tussen de AR en Financiën. Dat gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden en in mijn brief over het begrotingsproces, die ik ook in afschrift met uw Kamer deel, meld ik daarover terug. Om het proces ordentelijk een vervolg te kunnen geven wil ik eerst het debat met de Tweede Kamer aangaan, alvorens verdere stappen te zetten richting een van de varianten. Hierover blijf ik graag met u in gesprek.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

³ Zie Kamerstukken II 2023–24, 31 865, nr. 279.